

Ҳадисада Қарни дагъуан Ҳадисада Ҳар бир муршидни маънайдаримизга муттафакун алаиж ҳадисда Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи ва саллам: «Қўчаларда ўтирганлар» дедилар. Саҳобалар: «Ё Расулаллоҳ, ўтиргасдан иложимиз йўқ, гаплашиб ўтириб қоламиз» дейишиди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайи ва саллам: «Агар ўтиришга мажбур бўлиб қолсангиз, йўлнинг ҳаққини ўтаб қўйинглар», дедилар. «Ҳаққи нима?» дейишиди. «(Ўтган кетганга) кўзни тикмаслик, озор етказмаслик, салом берганга алик олиш ва яхши ишларга буюриб, ёмон ишлардан қайтариш», дедилар.

Имом Муслим ва имом Абу Довудлар Абу Ҳурайра розияллоҳу анхудан ривоят қилишган ҳадисда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам: «Лаънат келтирувчи икки ишдан эҳтиёт бўлинглар!», дедилар. «Улар қайсилар?» деб сўралди. «Одамлар юрадиган йўлга ёки улар

ўтирадиган соя-салқин жойларга ҳожат чиқариш (ё бавл қилиш)», дедилар.

Йўлдан озорни даф қилиш садақадир:

«... ғарбий тарзидан озорни даф қилишни кабул менорида биринчидан муродларни озорни даф қилишни талабланадиган» : «... ғарбий тарзидан озорни даф қилишни кабул менорида биринчидан муродларни озорни даф қилишни талабланадиган»

Имом Бухорий Абу Хурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилган ҳадисда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам айтдилар: «Бир киши йўлда кетаётib, тиканакли бутоққа йўлиқди ва уни йўлдан олиб ташлади. Аллоҳ унинг бу ишидан рози бўлиб, гуноҳларини мағфират қилди».

Шарҳ:

Исломда йўлнинг ҳам ундан ўтган ёки устида ўтирган киши адо этиши лозим бўлган ҳақлари бор, мусулмон киши уни адо этиш билан катта ажрга эришади, шу билан бирга мусулмон биродарларига фойдаси теккан ва улардан озорни четлатган бўлади.

Бугунги дарсдан олинадиган фойдалар:

1. Йўл устида ўтирган киши бир неча ҳақларни адо этиши лозим. Жумладан: кўзни ҳаромдан тийиш, кўл ё тил билан озор беришдан тийилиш, маъруфга буюриш, мункардан қайтариш.
2. Одамлар юрадиган йўл ва улар салқинландиган жойга ҳожат ўташ ва бавл қилиш ҳаром.
3. Мусулмонларнинг йўлларидан уларга озор берадиган нарсаларни

четлатиш мустаҳаб ва ажри улуғ ишлардан.